

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Vår ref:
24/00017-2

Saksbehandler:
Hilde Silkoset

Dato:
6. mars 2024

Barneombudets svar på høring - Endring i matloven (forskriftshjemmel for å fremme helse)

Vi viser til Helse- og omsorgsdepartementets høringsbrev av 9. januar 2024 om endring i matloven med en ny forskriftshjemmel i § 10 nytt tredje ledd om merking, presentasjon, reklame og markedsføring av næringsmidler. Vi takker for muligheten til å komme med innspill.

Barneombudet støtter forslaget

Barneombudet støtter departementets forslag om å tydeliggjøre forskriftshjemmelen for å unngå usikkerhet om rettsgrunnlaget for forskriftsreglene.

Lov om barneombud § 3 (2) b. bestemmer at Barneombudet skal følge med på at lovgivningen som verner om barns interesser blir fulgt og om norsk lov og forvaltningspraksis samsvarer med forpliktelsene Norge har etter barnekonvensjonen.

Barneombudet har lenge jobbet for å sikre barn bedre forbrukervern og over tid påpekt at regelverket som gjelder for markedsføring er fragmentert og uoversiktlig. Det er svært vanskelig å få oversikt over hva som er lov og hvem som håndhever regelverket. Vi er derfor glade for at myndighetene nå har utredet tiltak som vil redusere markedsføring av usunn mat og drikke overfor barn, inkludert et forbud i tråd med Stortingsvedtaket.

Myndighetene må vurdere hvilke konsekvenser forslaget vil få for barn

Ved ny lovgivning eller endringer i regelverket innebærer det at myndighetene må vurdere hvilke konsekvenser forslaget vil ha for oppfyllelsen av barns rettigheter, det vil si å gjennomføre en [barnerettighetsvurdering](#). Dette fordi barn og unge etter barnekonvensjonen er gitt et særskilt menneskerettighetsvern, som pålegger alle offentlig ansatte og offentlige organer som direkte eller indirekte kan påvirke barns situasjon, å oppfylle og respektere barnets rettigheter slik de uttrykkes i konvensjonen (artikkel 4). I denne sammenheng er artikkel 12 om retten til å gi uttrykk for sin mening, artikkel 13 om retten til ytringsfrihet, artikkel 17 om retten til tilgang på informasjon, artikkel 24 om retten til høyest oppnåelige helsestandard, og artikkel 3 om barnets beste, relevante.

Torggata 2-4,
0181 Oslo

Postboks 8889 Youngstorget,
0028 Oslo

Det følger både av Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon at departementet er forpliktet til å foreta en vurdering av hva som er til barnets beste ved alle handlinger og avgjørelser som berører barn. Dette gjelder også ved forskriftsendringer.

Vi kan ikke se at departementet har innhentet barns synspunkter, vurdert hensynet til barnets beste, eller mulige konsekvenser for ivaretagelsen av barns rettigheter etter barnekonvensjonen i endringsforslaget. Vi oppfordrer derfor departementet til å sikre dette i fremtidige endringsforslag. Det vil etter vår vurdering bidra til å ivareta hensynet til barn og sikre at man vurderer tiltak opp mot hva som vil være til det beste for barn som gruppe.

Med vennlig hilsen

Ivar Stokkereit
fagsjef

Hilde Silkoset
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.